

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ	บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชนในการจัดการทรัพยากรป่าไม้: กรณีศึกษาการจัดการป่าไม้แม่หาด ตำบลโป่งทุ่ง อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่
ผู้เขียน	นายตะวัน อินตะวงค์
ปริญญา	รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองและการปกครอง)
อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ	อาจารย์ ดร.จันทนา สุทธิจารี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลประชาชนและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ของชุมชน โดยการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม จากประชาชนตำบลโป่งทุ่ง อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้วิธีวิเคราะห์เชิงสถิติ และการพรรณนาข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า

1. คณะกรรมการชุมชน ซึ่งเป็นองค์กรชุมชนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อจัดการทรัพยากรป่าไม้ มีบทบาทในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ของชุมชนในระดับสูง โดยมีบทบาท ในด้านการใช้ประโยชน์จากป่า ได้แก่ เป็นผู้ร่างและแก้ไขกฎระเบียบรวมทั้งเป็นผู้ลงโทษผู้กระทำผิดกฎระเบียบการใช้ป่าของชุมชน นอกจากนี้ยังมีบทบาท ในด้านการอนุรักษ์ป่าไม้ ซึ่งได้แก่ การออกตรวจตราสภาพป่าไม้และการป้องกันไฟป่า

2. ระดับการใช้ประโยชน์จากป่าของประชาชน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ โดยมีแนวโน้มว่ายิ่งมีการใช้ประโยชน์จากป่าไม้มากเท่าใด ก็จะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชุมชนมากขึ้นเท่านั้น

3. การเกิดขึ้นขององค์การบริหารส่วนตำบลโป่งทุ่ง มีผลต่อการจัดการป่าไม้ของชุมชน ซึ่งได้แก่ ก่อให้เกิดความหลากหลายในวิธีการอนุรักษ์ป่า การสร้างความเข้าใจระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับชาวบ้าน ตลอดจนมีนโยบายให้ขยายพื้นที่ในการอนุรักษ์ป่าออกไป นอกจากนี้

ยังเป็นตัวเชื่อมประสานความร่วมมือในการจัดการป่าไม้ในเครือข่ายระดับตำบล แต่อย่างไรก็ตาม การจัดการป่าไม้ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น เน้นไปทางด้านบทบาทในการอนุรักษ์ป่าชุมชน แต่ไม่ได้มีบทบาทในการจัดการด้านการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน

นอกจากนี้ยังพบว่า เพศ อายุ สถานภาพในชุมชน ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชนและความตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรป่าไม้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรในชุมชน

จากผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ ในขั้นตอนต่างๆยังอยู่ในระดับต่ำ โดยเฉพาะขั้นตอนการวางแผนและการประเมินผล ดังนั้นจึง มีข้อเสนอแนะ ให้มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าไม้ โดยเปิดโอกาส ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน อันได้แก่ การรับรู้ปัญหา การวางแผน การดำเนินงาน และการประเมินผล เพื่อให้ประชาชนเป็นเจ้าของป่าร่วมกันและมี บทบาทในการจัดการป่าไม้ ของชุมชนอย่างแท้จริง

Independent Study Title	Role of Tambon Administrative Organization and People in Forest Resource Management: A Case Study of Mae Hat Forest Management, Pong Thung Sub-district, Doi Tao District, Chiang Mai Province
Author	Mr.Tawan Intawong
Degree	Master of Arts (Political Science)
Independent Study Advisor	Lecturer Dr. Jantana Suttijaree

ABSTRACT

This research aimed at studying the roles of the Tambon Administrative and People's Organization as well as the people's participation in forest resource management. The research procedures were gathering information from 256 sample subjects in Pong Thung Sub-district of Doi Tao District, Chiang Mai Province. The data were processed by statistical analysis and the findings were as following.

1. The Forestry Committee, Which was a Community Organization appointed to undertake forestry management, took up the role in high level community forestry resource. They acted as drafters and amenders of rules and regulations as well as enforces of the roles punishing violators of Community Forest Regulation. Inaddition, they also played a part in forest conservation by undertaking forest inspection and forest fire prevention.

2. The people's levels of forest utilization accounteded for their participation in conservation of the forest resource. There was a tendency that the more they made use of the forest, the more they participated in conversation.

3. The exitence of Pong Thung Tambol Administrative affected community forest management methods and understanding among government officials and villagers.

They also had the policy to expand forest conservation areas and acted as coordinator for forest management network at the Tambol level. However, forest management of this tambol administrative placed emphasis on conservation of the conservation of the community forest rather than on management utilization of community forest.

Furthermore, it was found that sex, age, community status, length of tenancy in the community, understanding of forest resources and community rights as well as awareness of the value of forest resource were factors affecting people's participation in community forest management.

The research results showed that people's participation in forest management in different stages was quite low, particularly at the planning and assessment stages. Therefore, it is recommended that promotion of the people's participation in forest management to be sought by allowing the people to participate at all stages, especially in acknowledging the problems, planning, implementing and evaluation. This would give an opportunity for the people, who are the co-owners of the forest, to actually play a role in managing the community forest.